

Protokoll 5/2024

fört vid Socialnämndens sammanträde tisdagen den 23 april
2024 kl. 17:00-17:40, Konferenscenter rum Storfors,
Storforsplan 36, Farsta

Ledamöter

Alexander Ojanne (S) Ordförande
Jan Jönsson (L) Vice ordförande
Jakob Brandt (S)
Annika Ödebrink (S)
Rashid Mohammed (V)
Hanna Egeltoft (V)
Magnus Runsten (MP)
Andréa Hedin (M)
Annika Elmlund (M)
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Tobias Gerdås (S) ersätter Carolina Sinisalo (S)
Emelie Wassermann (SD) ersätter Gabriel Kroon (SD)
Henrik Falk (C) ersätter Kristin Jacobsson (C)

Ersättare

Eva Fagerhem (S)
Sebastian Wiklund (S)
Gun Risberg (S)
My Järphed (V)
Felix König (MP)
Oscar Andrén (M)
Kim Nilsson (M)
Anne-Lie Elfven (L)
Maurice Forslund (KD)

Övriga närvarande

Veronica Wolgast Carstorp Förvaltningschef
Lina Blombergsson Avdelningschef
Anna Mattsson Avdelningschef
Lisa Cadenius Avdelningschef
Mona Thorin Enhetschef
Magnus Hillborg Nämndsekreterare
Alaa Idris Borgarrådssekreterare
Susanne Ågren Enhetschef §§1-3
Ulf Magnusson Tjänsteman §§1-3

Justerare

Alexander Ojanne, Jan Jönsson

Datum för justering

2024-04-26

Paragraf

§§1-23

Sekreterare

Magnus Hillborg

§ 1
Godkännande av dagordning

Beslut

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 2

Val av justerare och tid för justering

Beslut

Ordföranden Alexander Ojanne (S) och vice ordförande Jan Jönsson (L) utsågs att justera dagens protokoll. Ordföranden meddelade att justering sker fredag den 26 april 2024.

§ 3 Förvaltningen informerar

Beslut

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Enhetschef Susanne Ågren informerar om Boendeenhetens verksamheter och insatser.

- Akutboende
- Stödboende
- Vård- och omsorgsboende
- Lägenhetsboende
- Träningsboende i korridor
- Avgiftning/tillnyktring
- Familjevård (Famvux)
- Peer Support
- Samlarteamet

Socialdirektör Veronica Wolgast Carstorp informerar om:

- Två korta filmer för användning i Skärholmen visas för nämnden.
- Krisstödjande arbete i Skärholmen.
- Medarbetarenkäten har kommit.
- JO har genomfört ett tillsynsbesök hos tillståndsenheten.
- Länsstyrelsen har genomfört tillsyn av tobaksektionen.

§ 4

Nämndens frågor till förvaltningen

Nämnden hade inga frågor till förvaltningen.

§ 5**Remiss av Motion om att stoppa de öppna drogscenerna i Stockholm**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/1390

SOF 2024/133

Beslut

1. Socialnämnden godkänner socialförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till socialnämnden från Moderaterna om att staden bör utreda och sätta in insatser vid varje öppen drogscen som ligger inom en radie av 500 meter från en skola. Motionen är skriven av Andréa Hedin (M).

I motionen från Moderaterna beskriver motionären att staden behöver hitta nya sätt att arbeta med trygghetsskapande insatser anpassade efter varje geografisk plats och att arbetet kring just de platser som ligger i anslutning till skolor bör klassificeras särskilt och prioriteras upp. I Stockholms län finns 63 platser som definierats av polisen som öppna drogscener (ÖDS) i polisens kartläggning 2023. Av dessa ligger 31 ÖDS i Stockholms stad och enligt motionen ligger det en eller flera grundskolor inom en radie av 500 meter från 24 av dem. Motionären yrkar på att staden ska utreda och sätta in insatser vid alla öppna drogscener som har en skola inom en radie av 500 meter, för att undvika att barn och unga rekryteras av gängkriminella eller utsätts för brott. Förvaltningen anser att systematiskt narkotikaförebyggande arbete på dessa platser utifrån lokala lägesbilder och förutsättningar är viktigt och bedömer att mycket arbete redan pågår och utvecklas kopplat till de ÖDS som omnämns.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Henrik Falk (C) och Emelie Wassermann (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Andrea Hedin m.fl. (M) och Jan Jönsson (L) yrkade

1. att tillstyrka motionen, samt
2. att därutöver anföra följande:

Moderaterna ser med stor oro på utvecklingen i Stockholm. Antalet unga som rekryteras till gängkriminalitet och antalet skjutningar som sker i Stockholm når nya nivåer varje dag, exempelvis hade drygt 3 av 10 av de öppna drogsценerna minst en skjutning under 2023 enligt Polisen.

Mer än tre fjärdedelar av de öppna drogsценerna i Stockholm har en eller flera grundskolor inom en radie av 500 meter och innebär en stor risk för att elever passerar de öppna drogsценerna på väg till eller från skolan eller under sina raster. Att få bort de öppna drogsценerna bör vara den prioriterade uppgiften för att öka tryggheten i Stockholm, i synnerhet på grund av den risk de medför för de barn och unga som vistas dagligen, i eller nära, ett område där drogförsäljning sker. Unga personer riskerar där att etablera ett missbruk av narkotika och/eller att utveckla en kriminell livsstil. Dessa platser leder även till otrygghet för allmänheten, bland annat på grund av våldsbrottsligheten som drogsценen för med sig. Den exceptionella situationen ställer höga krav på både politiker och tjänstepersoner att arbeta på nya sätt.

Vi konstaterar också att antalet öppna drogsценen är i stort oförändrat sedan Socialdemokraterna tog makten. Det arbete som pågår måste därför intensifieras och prioriteras väsentligt högre än vad det görs idag där de drogsценen som har skolor inom sitt geografiska område prioriteras särskilt. Nya och utvecklade arbetsmetoder borde därför tas fram tillsammans med närliggande skolor och stadsdelsnämnder i enlighet med vad som beskrivs i motionen. Barn och unga är de medborgare som är som allra mest skyddsvärda i vårt samhälle och arbetet får inte upphöra tills den sista öppna drogsценen är ett minne blott.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Andrea Hedin m.fl. (M) och Jan Jönsson (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/133-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Motion om att stoppa de öppna drogsценerna i Stockholm
- SOF 2024/133-1.1 Motion om att stoppa de öppna drogsценerna i Stockholm

§ 6**Remiss av Motion om avhopparverksamhet för kvinnor i gängkriminalitet**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/165
SOF 2024/257

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av Motion om avhopparverksamhet för kvinnor i gängkriminalitet.

Sammanfattning av ärendet

Centerpartiet har skrivit en motion om avhopparverksamhet för kvinnor i gängkriminalitet. Motionären konstaterar att den organiserade brottsligheten är ett av Sveriges allvarligaste samhällsproblem och att det är allt vanligare att tjejer/kvinnor dras in i organiserad brottslighet och gängkriminalitet. Hotbilden för kvinnor som vill lämna kriminalitet beskrivs som komplex och svår. Finns det barn med i bilden beskrivs situationen än mer problematisk.

Motionären redogör för att det finns behov av ett avhopparprogram som beaktar våld i nära relation, det kriminella tankemönstret och hotbilden samtidigt. Motionären föreslår att staden ska inrätta en avhopparverksamhet med samlad specialkompetens för kvinnor som önskar att lämna gängkriminalitet och att säkerställa att den information som ges ut gällande stadens avhopparverksamhet även riktas till tjejer/kvinnor.

Förvaltningen delar motionärens bild om att den organiserade brottsligheten är ett allvarligt samhällsproblem och att för den som vill lämna en kriminell livsstil ska samhället bereda vägar ut ur kriminaliteten anpassade till olika behov, hotbilder och typer av utsatthet. Tjejers/kvinnors del i den organiserade brottsligheten är ett fortsatt utvecklingsområde. Förvaltningens sammantagna bedömning är emellertid att stadens centrala och lokala avhoppningsverksamheter utifrån nuvarande arbetssätt med individuella bedömningar tillgodoser behoven oavsett könstillhörighet.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Jan Jönsson (L), Andrea Hedin m.fl. (M) och Emelie Wassermann (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Henrik Falk (C) yrkade

1. att staden utarbetar en särskild avhopparverksamhet för kvinnor i gängkriminalitet, samt
2. att därutöver anför följande:

Stockholm har stora utmaningar. Utanförskapet på vissa platser är stort, kriminaliteten växer och Stockholm och Sverige befinner sig i en eskalerande våldsspiral orsakad av kriminella nätverk. Gängen måste bort från Stockholms gator.

Det är oacceptabelt att kriminella gäng sprider otrygghet i samhället. Gängen rekryterar allt längre ner i åldrarna och det har också blivit vanligare att tjejer/kvinnor dras in i grov organiserad brottslighet. Studier visar att kvinnors inblandning i den organiserade brottsligheten ofta förbises av polis, socialtjänst, sjukvård och andra viktiga samhällsaktörer. Med den vetskapen ter sig tjänsteutlåandet som verklighetsfrånvänt. Med en allt mer växande andel kvinnor i grov kriminalitet ökar behovet av en avhopparverksamhet specifikt riktad till kvinnor utifrån deras behov och särskilda utsatthet. Det räcker inte att konstatera att det finns ett utvecklingsbehov men ändå landa i att dagens avhopparprogram tillgodoser behoven oavsett könstillhörighet.

Göteborgs stad satsar nu stort på att öka kunskapen om tjejer och kvinnor i gängmiljöer och tar inspiration från Londonpolisens metoder. Där arbetar man aktivt med att fånga upp tjejerna i gängen med hjälp av koordinatörer. Det är hög tid att även Stockholms stad växlar upp arbetet med att identifiera och hjälpa de kvinnor som dras in i gängens klor och får sina liv söndrade. Den komplexa hotbild som kvinnor som vill lämna kriminalitet är komplex och svår och kräver särskild hänsyn och kunskap och där både våld i nära relation, ett kriminellt tankemönster och stora hotbilden beaktas.

Centerpartiet tycker att det är djupt olyckligt att vänsterstyret avfärdar vårt förslag om ett avhopparprogram med särskild inriktning för kvinnor, med den kunskapen som idag finns över hur negligerad denna grupp är, och hur stor okunskapen är hos de aktörer som arbetar med avhopparprogram. Genom att förstå hur kvinnors existens i gängen ofta ter sig kan vi bättre samla kompetenser, insatser och strukturer som avhoppade kvinnor behöver. Det ska aldrig vara försent att lämna en kriminell livsstil bakom sig.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/257-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Motion om avhopparverksamhet för kvinnor i gängkriminalitet
- SOF 2024/257-1.1 Motion om avhopparverksamhet för kvinnor i gängkriminalitet

§ 7**Remiss av Kommunikationsprogram för Stockholms stad**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/112

SOF 2024/159

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret har tagit fram ett nytt kommunikationsprogram för Stockholms stad. Programmet ska ta vid som styrande dokument för nämnders och bolagsstyrelsers kommunikationsarbete.

Förvaltningen är positiv till det föreslagna nya kommunikationsprogrammet. Ett gemensamt program ger förvaltningar och bolag en gemensam grund att stå på i kommunikationsarbetet.

Ersätтарыttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett särskilt uttalande:

Den offentliga sektorn i Sverige spenderar ca 2 miljarder skattekoronor per år på PR, reklam och kommunikationstjänster från privata bolag. Utöver detta är det inte ovanligt med egna kommunikatörer som arbetar med att bygga organisationens varumärke, marknadsföra den egna verksamheten eller bedriva påverkanskampanjer. Stockholms stad är inget undantag. Kommunens kostnad för externt upphandlad kommunikation går på ca 110-120 mnkr per år. I stadens förvaltningar och bolag arbetar dessutom nära 200 kommunikatörer.

Stadens kommunikationsprogram är i grunden en förutsättning för en enhetlig och strukturerad kommunikation såväl internt inom organisationen som externt gentemot entreprenörer, medborgare eller andra myndigheter. Det bidrar till effektivitet och möjliggör samverkan. På senare år har däremot offentliga kommunikationsverksamheter svällt i takt med allt mer ambitiösa målsättningar samt en föreställning om varumärken och marknadsföring som avgörande för medborgarnas förtroende och tillit gentemot det offentliga.

Kristdemokraterna förhåller sig mycket skeptiska till detta. Att våra förvaltningars och bolags kommunikation ska vara korrekt, enkel

att förstå och enkel att tillgå delar vi till fullo. Likaså att de ska uppfattas professionella och sakliga, samt närvarande och omhändertagande i kris eller under allvarliga händelser. Vi motsätter oss däremot att kommunala bolag ska bygga egna varumärken, att våra förvaltningar ska fokusera på att marknadsföra sina verksamheter samt en ökad synlighet för sakens skull. Vi motsätter oss särskilt det uttalade syftet att bedriva beteendepåverkande kommunikationsinsatser gentemot våra medborgare.

Mot bakgrund av detta anser vi att stadens kommunikationsprogram i större utsträckning behöver fokusera på renodling av kommunikationsverksamheten för att återgå till en mer ändamålsenlig sådan, samtidigt som resurser kan frigöras för det faktiska utförandet av välfärdsuppdraget. Enligt Kristdemokraterna så är den bästa marknadsföringen för svenska kommuner en välutförd kärnverksamhet fri från symbolpolitik och slöseri – inte en ständigt svällande kommunikationsverksamhet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/159-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Kommunikationsprogram för Stockholms stad
- SOF 2024/159-1.2 Bilaga - Kommunikationsprogram för Stockholms stad

§ 8**Remiss av Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/164
SOF 2024/197

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Sammanfattning av ärendet

SKR:s styrelse har beslutat om en förnyad rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård för åren 2025-2028. Detta för att kunna fortsätta med det stöd som erbjudits sedan år 2020.

SKR:s styrelse föreslår att kommunerna årligen, till SKR, gemensamt tilläggsfinansierar viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård med sammanlagt 19,5 miljoner kronor per år (d.v.s. max 1,95 kronor per invånare och år) under åren 2025-2028, och att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKR:s medlemsavgift, som baseras på befolkningen i respektive kommun. Kommuner med över 200 000 invånare får 10 procent rabatt.

Det innebär för Stockholms stads del en kostnad om ca 2 mkr per år under åren 2025-2028.

Med tanke på den omställning av socialtjänsten som nu görs för att möta nya samhällsutmaningar och i linje med en ny socialtjänstlag, bedömer socialförvaltningen att ett nationellt och sammanhållet stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst blir än mer centralt de kommande åren. Stockholms stad har också på olika sätt använt och haft nytta av det stöd som erbjudits genom rekommendationen åren 2020-2024.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson (L) och Andrea Hedin m.fl. (M) lämnade ett gemensamt särskilt uttalande:

Vi delar bilden av att socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården står inför komplexa utmaningar, samt att nationellt samarbete är rätt väg att gå för att möta dessa utmaningar. Däremot anser vi att den här typen av gemensam finansiering rimligen borde ingå i den ordinarie medlemsavgiften till SKR, eller i första hand en fråga om statlig finansiering. Nationell samordning bör i huvudsak vara nationellt finansierad.

Ersättaryttranden

Maurice Forslund (KD) ställde sig bakom Liberalernas och Moderaterna särskilda uttalande.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/197-5 Tjänsteutlåtande - Remiss av Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård
- SOF 2024/197-2 Bilaga 1 Förnyad rekommendation
- SOF 2024/197-3 Bilaga 2 Arbetet 2020-2023

§ 9**Remiss av Riktlinjer i stadens arbete mot våldsbejakande extremism**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/76
SOF 2024/198

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av Stockholm Stads riktlinjer mot våldsbejakande extremism.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat remissen av Stockholm stads riktlinjer mot våldsbejakande extremism för besvarande till socialnämnden.

Stockholm stads riktlinjer mot våldsbejakande extremism antogs av kommunfullmäktige 2016. Stadsledningskontoret vid Stockholm Stad har kommit med förslag på reviderade riktlinjer. Förslagen består av en tydligare struktur för arbetet mot våldsbejakande extremism som är i enlighet med stadens Trygghetsprogram och de krav som ställs i *Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196)*.

Revideringen inkluderar också beskrivning av ensamagerande gärningspersoner samt extremism i onlinemiljö.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av Stockholm Stads riktlinjer mot våldsbejakande extremism.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Magnus Runsten (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Jan Jönsson (L) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut,
2. att riktlinjerna uppdateras i enlighet med vad som anförs nedan om ett tydligare fokus på värderingar som motverkar våld och främjar tolerans, samt
3. att därutöver anföra följande:

Den högerextrema miljön i Sverige genomgår just nu en förändring där olika former av aktivism såsom flygbladsutdelning, torgmöten och annat minskar, medan så kallade kampförberedande aktiviteter ökar kraftigt – träning för att använda våld i politiskt syfte. Nordiska Motståndsrörelsen (NMR) som tidigare varit tongivande har försvagats och splittrats i takt med att en ny typ av aktörer etablerat sig – aktivklubbarna. Aktivklubbarna är en del av en global våldsriktad rörelse som fokuserar på fysisk träning och att bygga våldsförmåga.

Det är just synen på manlighet som nu bidrar till de högerextrema aktivklubbarnas ökade möjlighet att attrahera unga pojkar och män. Det pågår en generell värdeförskjutning i samhället som lyfter fram den starke mannen. En riktig man ska vara stor, stark och farlig. Han är mannen i huset och bestämmer över kvinnor. Och det är inte bara högerextrema krafter som sprider det budskapet utan även influerare som Andrew Tate, som fått en massiv följarskara världen över genom att sälja in konceptet om den starke mannens rätt. Det är inte heller enbart högextremister som ser möjligheter att rekrytera unga när den här sortens värderingar fått fäste. Unga pojkar och män som tillskansat sig värderingar som lyfter fram våld som något önskvärt och manligt är generellt i högre riskzon för att radikaliserar. De extremistiska miljöerna inspirerar och inspireras ofta av varandra och samma maskulinitetsförhållande värderingar förekommer i såväl islamistiska, gängkriminella som fotbollshuliganrelaterade grupperingar.

Men högerextrema aktivklubbar och Andrew Tate är bara ytterligheter av en generell värdeförskjutning i samhället. Vi ser hur trender som "soft girl" eller "tradwife" sprider sig och får fäste, en önskan hos unga tjejer att bara vara hemma och överlåta försörjning och ansvar till en man. Likaså rapporterar skolor om hur trakasserier mot hbtqi-personer ökar, personer som inte passar in i konservativa uppfattningar om vad som är rätt sätt att vara. Det förekommer även att föräldrar alltmer försvarar sina barns påhopp. Så kallade traditionella familjer lyfts fram som ett ideal.

Med anledning av detta anser vi att stadens riktlinjer för att arbeta mot våldsbejakande extremism också måste lyfta fram värderingsarbetet i våra verksamheter, utöver de demokratiska värderingar som redan nämns. Yrkesverksamma som kommer i kontakt med barn och unga - genom förskola, skola och fritid - behöver vara uppmärksamma på den här typen värderingar och riskerna de medför för ytterligare radikaliserar.

Yrkande

Andrea Hedin (M) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra följande:

Revisionen av stadens riktlinjer mot våldsbejakande extremism görs med bakgrund av att Sverige befinner sig i ett förhöjt hotläge och vikten av ett effektivt arbete mot extremism är angeläget och prioriterat. Det är bra att riktlinjerna ges en tydligare struktur och att den ligger i samklang med stadens övriga relevanta styrdokument så som trygghets- och säkerhetsprogrammet. Det är också viktigt att riktlinjerna harmoniserar med den nationella strategin mot våldsbejakande extremism och terrorism.

I arbetet mot våldsbejakande extremism är det många professioner som arbetar inom stadens verksamheter som berörs. Det är därför angeläget att riktlinjerna är väl förankrade bland medarbetare där ansvarsfördelningen och uppföljning är tydlig för alla inblandade parter. Det ska inte vara meningen att exempelvis en lärare övertar en socialsekreterares ansvar och roll och vice versa. Riktlinjerna behöver därför aktivt följas upp i praktiken så att dokumentet uppfyller sitt syfte.

Det är också angeläget att det finns fungerande strukturer för informationsdelning mellan berörda parter i arbetet mot våldsbejakande extremism. Här blir en ny huvudregel i sekretesslagstiftningen särskilt viktigt för att underlätta utbytet av information kring individer där stadens medarbetare noterar en höjd risk för radikalisering eller att involveras i extremistiska miljöer.

De individer som hyser extremistiska värderingar kan ha olika bakgrund och kan vara verksamma även inom kommunala verksamheter. Sedan 2022 har Stockholms stad också en visselblåsarfunktion där allvarliga oegentligheter och missförhållanden, som brott mot lagar och allvarliga avsteg från stadens styrande dokument, kan anmälas. Det som rapporteras ska ha uppstått eller högst sannolikt komma att uppstå i den verksamhet som du som rapportör är verksam i.

Det är viktigt att det finns ett allmänintresse av att missförhållandet kommer fram. Exempelvis ekonomisk brottslighet, korruption, mutor och jäv. Det kan också röra sig om miljöbrott eller säkerhetsrisker rörande liv och hälsa. Riktlinjerna saknar helt formuleringar kring hur funktionen kan användas för att rapportera och slå larm om incidenter och individer som kan utgöra en fara och risk för Stockholm och stockholmarna.

Yrkande

Henrik Falk (C) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till svar på remissen, samt
2. att därutöver anföra följande:

Centerpartiet välkomnar revideringen av riktlinjerna för Stockholms stads arbete mot våldsbejakande extremism. Det är nödvändigt att staden hela tiden uppdaterar sina arbetssätt för att kunna svara upp mot den ständigt förändrade hotbilden och vi anser att programmet till mångt och mycket är bra.

Vi kan dock konstatera att programmet saknar ett tydligt fokus på att öka kunskapen hos unga människor så att de ska kunna stå emot radikala rörelser och antidemokratiska krafter. Vi vill att fler skolor, ideella organisationer och idrottsrörelser ska ges särskilda resurser för sitt viktiga arbete i människors vardag, för utbildningar om extremism och till att till exempel möjliggöra hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser. Centerpartiet satsar 2 miljoner mer än vänsterstyret i budgeten för 2024 för ett förstärkt arbete mot rasism, antisemitism, antiziganism, islamofobi och våldsbejakande extremism.

Vi vill också se tydligare rekommendationer och stöd till lärare och annan skolpersonal kring att kontakta och arbeta nära vårdnadshavare och socialtjänst när barn och unga visar tecken på extremism och radikaliserings. Genom bra utbildning, ett rikt fritidsliv och tidigt samordnade insatser kan vi bygga trygga ungdomar som själva förmår att göra bra vägval som leder bort från utanförskap och kriminalitet. Anhöriga till människor i destruktiva miljöer bär ofta ett stort ansvar och är nyckelpersoner i stödet för individer som söker sig bort från våldsbejakande extremism. Centerpartiet vill därför förstärka stödet till anhöriga, både för att stärka det förebyggande arbetet men också för att anhöriga ska orka finnas för den närstående som väljer att byta bana.

Stycket gällande Internet, sociala mediers och online-spelplattformars roll innehåller relevant information, samtidigt saknas tydlighet kring hur staden ska förhålla sig till dessa plattformar som vi vet har en central roll i spridningen av extremistisk propaganda. Även här hade Centerpartiet velat se mer utbildningsinsatser för barn såväl som för vuxna i att identifiera och värja sig mot extremistisk påverkan.

Yrkande

Emelie Wassermann (SD) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra följande:

Stadens arbete riktas mot våldsbejakande extremism som är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Det finns huvudsakligen tre extremistmiljöer: den våldsbejakande högerextremistiska, den våldsbejakande vänsterextremistiska och den våldsbejakande islamistiska miljön. Att stadens arbete fokuserar på dessa miljöer beror på att Säkerhetspolisen bedömer att det inom dessa finns individer och grupper som anser det som legitimt att begå brott med målet att förändra rådande samhällsordning i Sverige. De utgör ett hot mot demokratin och individers möjligheter att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter.

Riktlinjerna täcker i stor utsträckning in extremistmiljöer och dess kringliggande problem samt möjliggörande förutsättningar. Det finns några delar i riktlinjerna som vi anser bör förtydligas för att inte missa målet med arbetet mot de tre extremistmiljöerna och för att belysa de kontextuella riskfaktorerna.

Under rubriken *Arbete mot extremistisk propaganda* bör *Exempel på metoder och arbetsätt* förtydligas för att säkerställa förståelsen för att alternativ fakta, eller falsk informationsspridning, är en betydande del i de flesta extremistmiljöerna. Nyligen har Sverige som land och socialtjänsten som instans fått utstå en enorm propagandaattack med så kallade ”fake news” eller alternativa fakta avseende den så kallade LVU-kampanjen. Vilket gav upphov till ett flertal stora säkerhetsrisker och som tillsammans med diverse koranbränningar resulterade i uppmaningar från de radikala islamistmiljöerna runt om i världen att attackera Sverige och svenskar. Bland annat mördades två svenskar i Bryssel och anställda inom socialtjänsten över hela landet har fått utstå enorm press på grund av hotnivån i samband med LVU-kampanjen.

Samtidigt har vi grupper som kan klassas under våldsbejakande autonomism, där den autonoma vänstern och diverse miljö-/djurrättsaktivister anser att olagliga metoder och viss våldsanvändning är accepterat under föreställningen att en grupp behöver skyddas mot förtryck, eller accelerationism som definieras som en extremistisk politisk strategi som med hjälp av våld och terror försöker påskynda en förment förutbestämd samhällskollaps för att kunna inrätta ett idealsamhälle. I Sverige och i flera andra länder har vi ett stort problem med extremistiska klimatrörelser som ger sig på vår infrastruktur, företag och personer med syfte att

skada, förstöra och/eller sabotera. Även här är det viktigt att tidigt bekämpa propaganda och alternativ fakta.

Därmed anser vi att följande korrigeringsåtgärder bör göras under *Arbete mot extremistisk propaganda – Exempel på metoder och arbetssätt* för att tydliggöra att all form av extremistisk propaganda, slagord och alternativa fakta ska kunna bemötas:

Exempel på metoder och arbetssätt:

- - Främja demokratiska värderingar på t.ex. skolan och arbeta utifrån demokratiska processer.
- - Väva in ämnesspecifika digitala kunskaper kring källkritik och källtillit i undervisningen.
- - Stärka medarbetare och föräldrar i hantering av högerextremistiska, vänsterextremistiska och islamistiska uttalanden och alternativa fakta.
- - Undervisa och lyfta samtal och diskussioner kring komplexa och kontroversiella frågor med elever. Säkerställa att diskussionerna sker i en klassrumsmiljö där alla elever känner sig trygga.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Jan Jönsson (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Andrea Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Emelie Wassermann (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett särskilt uttalande:

Tryggheten är en ödesfråga för både Sverige och Stockholm. Parallellt med att brottsligheten blivit allt mer brutal och omfattande har säkerhetshotet mot vårt land ökat. Sedan de nuvarande riktlinjerna mot våldsbejakande extremism antogs år

2016 har staden drabbats av terroråd, Säpo har höjt säkerhetsnivån, samt har våldsbejakande konspiratoriska kampanjer bedrivits mot såväl kommunala myndigheter som minoritetsgrupper.

Staden ska fortsatt arbeta strukturerat och målmedvetet mot våldsbejakande extremism och för att stärka demokratin och de mänskliga rättigheterna i hela staden. Som de föreslagna riktlinjerna anger så kan inte extremism förebyggas av enskilda åtgärder isolerat, det behövs ett mångfacetterat arbete. Vi ställer oss därför frågande till varför stadens riktlinjer bryter med den nationella motsvarigheten, då enbart det förebyggande arbetet omhändertas i dessa kommunala riktlinjer. Vi menar att riktlinjernas fokusområden förebyggande och riktade sociala insatser behöver kompletteras med ett skyddande fokusområde. Som väghållare, ansvariga för den offentliga miljön samt fastighetsförvaltande aktör har staden som helhet stor kapacitet att arbeta skyddande via flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Avslutningsvis noterar vi att de nya riktlinjerna tar utgångspunkt i stadens demokratikriterier avseende lokalupplåtelse samt bidragsutgivning. Kristdemokraterna har systematiskt förespråkat att dessa kriterier behöver utökas för att även omfatta krav på att inte bidra eller uppmuntra till, främja eller möjliggöra våldsbejakande extremism. Samtidigt bör demokratikraven även tillämpas vid upplåtelse av allmän plats för att neka odemokratiska arrangemang, vilket är möjligt då staden utgör remissinstans med vetorätt vid dessa upplåtelse.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/198-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Riktlinjer i stadens arbete mot våldsbejakande extremism
- SOF 2024/198-1.1 KS 2024/76 Bilaga - Riktlinjer i stadens arbete mot våldsbejakande extremism

§ 10**Remiss av Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) och Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/291
SOF 2024/256

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har till socialnämnden remitterat betänkandet Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) och betänkandet Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98).

Förvaltningen ser överlag positivt på utredningen Ut ur utsatthet . Utredningen föreslår ett individuellt utformat exitprogram för vuxna med särskilt utsedd samordnare för ett tvärprofessionellt team och individuell plan. Motsvarande program föreslås för barn utsatta för sexuell exploatering.

Förvaltningen anser det vara ett bra förslag att samordnande ansvar för programmen och att dess tvärprofessionella team ska tillhöra socialtjänsten men lämnar vissa synpunkter i tillägg.

Förvaltningen delar i huvudsak de bedömningar och förslag som presenteras av utredningen för Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften – våldsutsatthet som behöver synliggöras. Förutom en gedigen sammanställning kring kunskapsbilden av vuxna och barn ger utredningen förslag till utveckling av skydd, stöd och vård samt uppdrag för att synliggöra det våld som förekommer vid pornografisk framställning.

Stockholms stad gör idag redan mycket av det som föreslås i utredningarna och anser att det är viktigt att kommuners och regioners behov av nationell finansiering fullt ut beaktas för att förslagen ska kunna genomföras och få en önskad effekt i hela landet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson (L) och Andrea Hedin m.fl. (M) lämnade ett gemensamt särskilt uttalande:

Vi är överlag positiva till förslagen i utredningarna, och särskilt vad gäller ett mer sammanhållet stöd och individuellt utformade exitprogram för personer utsatta för sexuell exploatering. Som förvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande arbetar Stockholms stad redan idag i stor utsträckning i enlighet med förslagen i utredningarna. Staden bör därför bidra med sina erfarenheter i det fortsatta arbetet för att stötta andra kommuner i implementering av föreslagna arbetsätt.

*I utredningen **Ut ur utsatthet** föreslås en nationell stödlinje för vuxna som Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) ska driva, samt en variant av motsvarande stödlinje för barn och unga som enligt utredningen bör drivas av en organisation från civilsamhället. Barnombudsmannen ska ges i uppdrag att i samverkan med civilsamhället inhämta barns och ungas erfarenheter och lämna förslag på hur lättillgänglig information och tydliga kontaktvägar till stöd och hjälp för barn och unga kan utformas. Här vill vi lyfta det samarbete som staden redan idag har med Ellencentret. Ett utvidgat nationellt uppdrag för Ellencentret för att driva två stödlinjer skulle innebära både goda synergieffekter samtidigt som det vore resurseffektivt. Det bör tas i beaktande i det fortsatta arbetet.*

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/256-3 Tjänsteutlåtande - Remiss av Ut ur utsatthet (SOU 2023:97) och Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften - våldsutsatthet som behöver synliggöras
- SOF 2024/256-1.1 Remiss - Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften - våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98), Volym 1
- SOF 2024/256-1.2 Remiss - Sexuellt utnyttjande i pornografiska syften - våldsutsatthet som behöver synliggöras (SOU 2023:98), Volym 2
- SOF 2024/256-1.3 Remiss - Ut ur utsatthet (SOU 2023:97)

§ 11**Remiss av Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/253
SOF 2024/267

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Med bakgrund av en allt mer komplex omvärld och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge har utredningen En ny livsmedelsberedskap i betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) tagit fram flera förslag för att stärka livsmedelsberedskapen. Förslagen handlar bland annat om den enskildes ansvar, kommuners ansvar, beredskapslagring och skydd av jordbruksmark.

Överlag är nämnden positiv till att det tas fram en gemensam nationell inriktning i frågan om livsmedelsberedskap, och att kommuners ansvar tydliggörs.

Särskilt uttalande

Henrik Falk (C) lämnade ett särskilt uttalande:

Centerpartiet välkomnar Landsbygds- och infrastrukturdepartementets betänkande "Livsmedelsberedskap för en ny tid". En motståndskraftig och genomtänkt livsmedelsförsörjning är en av de viktigaste delarna att utveckla i ett modernt civilt försvar.

Befolkningens försörjningsbehov ska analyseras, distributionen av livsmedel planeras för att fungera i eventuella krissituationer och åtgärder vidtas för att upprätthålla tillgången till livsmedel. Rapporten lyfter fram upprätthållandet av den inre marknaden och handeln som den enskilt viktigaste åtgärden för att säkerställa livsmedelsförsörjningen. En annan del, som dock inte är lika tydlig i betänkandet är vikten av en konkurrenskraftig och motståndskraftig primärproduktion. De gröna näringarnas betydelse för vår livsmedelsförsörjning och beredskap kan inte nog betonas. Livsmedelskedjan börjar inte i butiken och en god beredskap utgår därför från att hela kedjan behöver finnas och fungera, i vardag, kris och krig.

Enligt betänkandet måste kommuner också vidta lämpliga åtgärder för att kunna upprätthålla måltidsverksamheter exempelvis i LSS-boenden och äldreboenden mm även under allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen. I dessa verksamheter befinner sig människor som inte klarar sig själva, och som är beroende av stöd från staden, både i vardagen och inte minst i kris och krig. Det är viktigt att staden kan prioritera stöd till dessa personer. Det är därför Centerpartiet i fullmäktige har motionerat om att staden tillsammans med civilsamhället/studieförbund/frivilliga försvarsorganisationer ska öka kunskapen hos befolkningen om hur man klarar sig i upp till sju dagar utan livsmedel, vatten, och värme. Ju fler som klarar detta på egen hand, ju mer fokuserat kan staden arbeta för att stödja de som inte kan klara sig själva, ofta utsatta grupper.

Socialförvaltningen frågar sig hur kommunerna ska göra detta, och det är just det som nu behöver utarbetas. Här behöver staden och förvaltningen inte vänta på att staten ska peka med hela handen. Lösningarna finns närmare än så, om man vågar och vill tänka nytt. Till viss del kan lager behövas, men det är inte hela lösningen. Vi måste också tänka nytt.

Centerpartiet i Stockholms stad, har i en motion som lämnades in till kommunfullmäktige 2023, pekat på vikten av att huvudstaden går före i arbetet för att höja produktionsnivåerna av svenska livsmedel. Motionens stadsövergripande mål, om 100 procent svenskt vid matupphandling där så är möjligt, är närmast en förutsättning för att säkerställa livsmedelsförsörjning i stadens verksamheter i kristid. Alltså precis det som Landsbygds- och infrastrukturdepartementet nu menar är kommunens ansvar. Vårt län, och kringliggande län har många jordbrukare. Kontakta dom, upphandla av dom i vardagen så den kan driva sin primärproduktion vidare. Knyt avtal med dem för störda förhållanden.

I praktiken innebär Centerpartiets motion att kommunen måste nyttja det effektiva verktyg som upphandlingar innebär för att öka den svenska matproduktionen. Att stadens upphandling av mat ska inrikta sig på det som är producerat enligt svenska produktionsregler samt att svenska livsmedel ska vara förstahandsvalet om det är klimatsmart och stärker den svenska självförsörjningen. Det innebär däremot inte att vi ska stoppa inköp av livsmedel som inte produceras i Stockholm eller Sverige, exempelvis bananer eller kaffe.

Ett annat sätt att säkra livsmedelsförsörjningen är att äta mer av det som naturligt finns i våra skogar. Centerpartiet vill därför att Sveriges kommuner serverar mer viltkött i sina verksamheter, vilket skulle stärka livsmedelsberedskapen ytterligare. Förutom att viltkött

är närproducerat är det ett faktum att exempelvis gäss, dovvilt och vildsvin ställer till med omfattande skador i grödor för svenska lantbrukare med minskade skördar som följd. Genom att, som Centerpartiet föreslår i en motion som lämnades in i kommunfullmäktige 2022, servera mer kött från vilda gäss i stadens verksamheter skulle statusen och efterfrågan för denna utmärkta råvara att öka – med ökade incitament för jägarna att jaga gås som följd. En sådan utveckling skulle i förlängningen gynna den svenska självförsörjningsgraden både avseende viltkött och närodlat spannmål.

Stockholm ska ta ansvar och bidra till att stärka den svenska självförsörjningsgraden. Det är själva förutsättningen för livsmedelsberedskap i en ny tid.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/267-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)
- SOF 2024/267-1.1 Remiss - Betänkande Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

§ 12**Remiss av Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034 (SOU 2024:3)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/274
SOF 2024/275

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss av Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

I remiss från kommunstyrelsen av Betänkandet – Ett starkt judiskt liv för framtida generationer – Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034 (SOU 2024:3) presenteras förslag om en nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige. Strategin innehåller fem målsättningar som bedöms ha särskild betydelse för att stärka judiskt liv. De fem målsättningarna är indelade i fokusområdena; Trygghet och öppenhet, Judiskt liv, Kunskap, Utbildning och forskning, Judisk kultur och svensk-judisk kulturarv samt Jiddisch. Inom varje fokusområde föreslås åtgärder som syftar till att nå respektive målsättning.

Inom ramen för strategin föreslås att regeringen utser ett antal pilotkommuner, kommunerna ska särskilt arbeta för att stärka judiskt liv. Utvecklingsarbetet i kommunerna ska ske i nära dialog och samverkan med den judiska minoriteten. Utredningen har antagit att de tre största kommunerna kommer att ansöka om att bli pilotkommun och därmed ta del av det föreslagna statsbidraget.

Förvaltningen ställer sig positiv till den nationella strategin och föreslagna former för genomförande. Förvaltningen ställer sig även positiv till de föreslagna åtgärderna som syftar till att den judiska minoriteten ska kunna känna sig trygg och säker i det svenska samhället samt säkra fortlevnad och utveckling av judiskt liv i Sverige.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson (L) lämnade ett särskilt uttalande:

Vi välkomnar att Stockholms stad antas ta sig an uppdraget som pilotkommun inom ramen för den nationella strategin för att stärka judiskt liv i Sverige. I det fortsatta utrednings- och implementeringsarbetet vill vi dock lyfta fram vikten av att särskilja antisemitism från andra former av rasism. Antisemitismen har - historiskt såväl som i modern tid – ofta kopplats samman med olika former av konspirationsteorier. Detta gör det bitvis komplext att motverka eftersom grupper som i övrigt inte utmärker sig genom rasistiska åsikter eller värderingar ibland hyser antisemitiska tankar. Antisemitismen förenar också grupper som i övrigt har mycket lite gemensamt, såsom högerextrema, islamister och folk inom blandade konspirationsteorier. Den rödgröna majoriteten bör ha detta i åtanke i det fortsatta arbetet.

Särskilt uttalande

Andrea Hedin m.fl. (M) lämnade ett särskilt uttalande:

Under 2024 förbereds firandet av 250 år judiskt liv i Sverige, ett firande som kommer att ske under 2025. Tyvärr sker detta samtidigt som antisemitismen växer i samhället. Stockholm ska vara en öppen, tolerant och medmänsklig stad där judiskt liv ska kunna utvecklas i minst 250 år till. Öppenheten i samhället får aldrig tas för givet vilket är tydligt när anmälningarna om händelser med antisemitistiska motiv ökar.

Betänkandet konstaterar att kommunerna har en central roll i arbetet med den judiska minoriteten eftersom de ansvarar för verksamheter som är avgörande för ett stärkt judiskt liv, till exempel kultur, skola, modersmålsundervisning, äldreomsorg och trygghet. I dag arbetar kommunerna i lägre utsträckning med minoritetspolitik riktad mot den nationella minoriteten judar jämfört med de andra minoriteterna. Uppföljningsmyndigheterna har påtalat att judar får minst tillgång till sina minoritetsrättigheter på kommunal och regional nivå jämfört med andra nationella minoriteter och att den judiska minoriteten har sämre möjligheter till inflytande i frågor som är av betydelse i kommuner och regioner.

Judiskt liv i Stockholm har starkt bidragit till den stad vi har idag och det är angeläget att vi bidrar till att bygga en grund för ytterligare 250 år av judiskt liv i Stockholm. Med anledning av

ovanstående bör Stockholm ansöka om att bli en pilotkommun för att stärka judiskt liv.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/275-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer (SOU 2024_3)
- SOF 2024/275-1.1 Remiss - Betänkandet - Ett starkt judiskt liv för framtida generationer - Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034 (SOU 2024:3)

§ 13**Remiss av Betänkandet - Skolor mot brott (SOU 2024:17)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/358
SOF 2024/281

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av Betänkandet- Skolor mot brott (SOU:2024:17).

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat remissen av Betänkandet- Skolor mot brott (SOU: 2024:17) för besvarande till socialnämnden.

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet. Utredningen hade från början inriktning mot att förebygga, förhindra och försvåra skolattacker. Genom tre tilläggsdirektiv har det ursprungliga syftet utvidgats med olika frågeställningar som handlar om att motverka alla former av brott inom skolväsendet och i samhället, det vill säga inte enbart skolattacker eller grövre våldsdåd.

Betänkandet- skolor mot brott föreslår att skolväsendet ska involveras i det brottsbekämpande arbetet för att öka säkerheten i skolan och i samhället i större utsträckning och mer systematiskt än idag. Delbetänkandet föreslår en reglering av ett antal specifika skyldigheter i ett nytt kapitel i skollagen som innebär ett ansvar för säkerhetsarbete, som blir ett nytt ansvarsområde för skolväsendet.

Förslagen innehåller:

- En reglering av det brottsförebyggande arbetet i skolan
- Beredskap för allvarliga våldssituationer
- Tillträde till verksamhetens område
- En möjlighet att undersöka väskor och andra föremål
- En anmälningsskyldighet
- En ändring av läroplanerna

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen förslag och ansträngningar för att motverka brottsligheten och öka säkerheten såväl inom skolan och i samhället i stort. Det är bra att utredningen framhåller vikten av att det brottsförebyggande arbetet grundas på kunskapsbaserade underlag och att åtgärder som vidtas följs upp och utvärderas för att säkerhetsställa att arbetet är effektivt. Förvaltningen kan dock inte uttala sig om hur betänkandets förslag kan komma att påverka skolväsendet samt barn och ungas skolgång

på kort och långsikt.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av Betänkandet- Skolor mot brott (SOU 2024:17).

Särskilt uttalande

Jan Jönsson (L) och Andrea Hedin m.fl. (M) lämnade ett gemensamt särskilt uttalande:

Vi välkomnar utredningens förslag överlag men vill likt förvaltningen betona vikten av att det brottsförebyggande arbetet inte överskuggar skolans lärande uppdrag. I denna allvarliga fråga är det också viktigt att skolan inte står ensam - polis och socialtjänst behöver ha fokus på att bidra till trygga miljöer för lärande i skolan. En del i det är hur socialtjänsten arbetar med barn som är placeringsnära eller som återkommer från institutionsvård. Detta är ofta barn som har beteendevårigheter som kan skapa stora ordningsproblem i en klass eller en hel skola. Därför måste socialtjänsten jobba särskilt nära dessa barn när de vistas i ordinarie skolmiljöer. Detta för att inte bidra till att skolan blir en riskmiljö för att både utsättas för och själv dras in i kriminalitet.

I det här sammanhanget vill vi lyfta en central fråga för Stockholms skolor när det gäller låsanordningar. När en skola ska byggas tas kostnader för inpasseringssystem i samband med att staden antar projektet. Men när skolan anser att systemet behöver uppgraderas innebär det en kostnad för verksamheten när man vill byta system. En dörr med lås anses vara en fastighetsägarfråga, men inte inpasseringssystemet. Det är oacceptabelt att skolorna i Stockholm själva måste investera i låsanordningar som gör att dörrar kan låsas automatiskt. Det är något som hyresvärderna rimligtvis står för i alla skolor. Problematiken är särskilt påtaglig i många ytterstadsskolor där säkerhetsläget är sämre samtidigt som just dessa är de som inte har tillgång till dessa anordningar.

Vad gäller frågan om att alltid polisanmäla vid händelse av brott anser vi att det är önskvärt med såväl nya riktlinjer som ny lagstiftning. Idag är det så att många skolor inte polisanmäler då de är rädda för dåligt rykte, vilket är problematiskt. Som utgångspunkt måste alla våldsbrott polisanmälas, åtminstone från och med högstadiet, i grövre fall även i lägre åldrar.

En av de viktigaste åtgärderna gällande detta är att kunna lyfta mer av sekretessen mellan skola, socialtjänst och polis, vilket delvis också föreslås i utredningen. Samtidigt är det viktigt att betona att det då ska röra sig om information som kan hindra eller förebygga

brott, inte personliga förhållanden eller andra för saken irrelevanta uppgifter. Detta då det är viktigt att socialtjänsten och skolkuratorer bibehåller förtroendet bland elever och föräldrar.

Slutligen så påminner vi om att en förutsättning för att Center mot våldsbejakande extremism (CVE) ska kunna arbeta konsultativt i individärenden är möjligheterna att reagera och agera väldigt snabbt utan osäkerheten som det innebär att behöva tänka i termer av sekretess. Skolattacker handlar om dödligt våld som kan ske inom loppet av några timmar från eventuell förvarning. CVE:s stöd är viktigt inte minst för flertalet mindre kommuner utan egen expertkunskap.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/281-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Betänkandet - Skolor mot brott (SOU 2024:17)
- SOF 2024/281-1.2 Remiss - Betänkandet - Skolor mot brott (SOU 2024:17)

§ 14
Månadsrapport mars 2024
SOF 2024/107**Beslut**

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Socialnämnden beslutar att ge förvaltningschef delegation att fatta beslut om ansökan om medel, inklusive EU-medel, för projekt- och utvecklingsarbete m.m. upp till 2 mnkr.

Sammanfattning av ärendet

Prognosen baseras på utfallet per 31 mars samt utifrån dialog med samtliga chefer om eventuella avvikelser från budget.

De flesta verksamheterna har en prognos i balans med budget. Underskott prognostiseras främst inom område jour- och rådgivande verksamhet och ledning och administration. Underskotten täcks inom nämndens budgetram.

Socialförvaltningen ska ansöka om medel från Europeiska Socialfonden (ESF+) inom utlysningen Förstudier: Kompetensutveckling i Stockholmsregionen. Förvaltningen föreslår nämnden att besluta om delegation till förvaltningschefen att ansöka om dessa medel.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/107-5 Tjänsteutlåtande - Månadsrapport mars 2024 inklusive delegation om ansökan om medel (EU-medel för projekt- och utvecklingsarbete m.m.)

§ 15
**Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027
för socialnämnden**
SOF 2024/251

Beslut

1. Socialnämnden godkänner underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden och övriga nämnder och bolag i Stockholms stad gör årligen en analys av de kommande årens utveckling och dess konsekvenser för staden. Ärendet beslutas i nämnd i april.

Stadsledningskontoret använder nämndernas underlag som ett av flera underlag i planeringsarbetet inför budgetarbetet under hösten.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Magnus Runsten (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Jan Jönsson (L) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. att uppdra åt förvaltningen att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anförs, samt
3. att därutöver anföra följande:

Vi liberaler anser att varje människa bör få så stora möjligheter att forma sitt eget liv som möjligt. Det förutsätter att den enskilde individen själv kan styra över de verkligt avgörande besluten i livet. I Liberalernas förslag till budget 2024 för fastslås därför tre inriktningsmål för stadens verksamheter.

1. *Ett frihetens Stockholm som ger varje individ möjligheter att uttrycka sig och förutsättningar att leva ett självständigt liv*
2. *Ett grönt och innovativt Stockholm som är ledande i klimatomställningen och ger goda förutsättningar för ett fritt närings- och kulturliv.*

3. *Ett Stockholm med god ekonomi som slår vakt om de mänskliga rättigheterna, öppenhet och valfrihet.*

Syftet med underlaget för budget 2025 med inriktning för 2026 och 2027 är att beskriva och analysera de kommande årens utveckling och konsekvenserna för staden. Identifierade utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar ska redovisas. För socialnämnden borde skolframgång inkluderas som en prioriterad del i den strategiska utvecklingen. Detta då en stabiliserad skolgång för barn i riskzon är en viktig del i att förebygga kriminalitet och sociala problem.

Det är anmärkningsvärt att både initiativ och reformvilja lyser med sin frånvaro under den rödgröna majoriteten. Vi vill framförallt lyfta bristen på fortsatt utveckling av den samhandling mellan stadens verksamheter som påbörjades föregående mandatperiod. Vi får återigen rapporter från stadens skolor att omfattande skolfrånvaroproblematik hänvisas tillbaka från socialtjänsten till skolorna själva att hantera, trots att Kommunfullmäktige enhälligt ställt sig bakom förtydligade riktlinjer om socialtjänstens medansvar för att stabilisera elevers skolgång. Konkret gemensam handling är svaret på komplexa utmaningar och exempelvis skolans och socialtjänstens utvecklade arbetsätt visar tydligt på positiva resultat. Det är ett arbete som inte kan anses vara klart eftersom så kallat stuprörstänk fortfarande förekommer inom stadens verksamheter.

Den antagna handlingsplanen för en hållbar arbetsituation inom socialtjänsten bör ha just fokus på arbetsbelastningen för socialsekreterare. Det måste vara prioriterat i handlingsplanen att arbetsvillkoren för socialsekreterare förbättras, dels för att förbättra situationen för individen men också för att verksamheten ska kunna behålla nödvändig kompetens. Idag är rörligheten vad gäller socialsekreterare alldeles för hög med många som säger upp sig och byter tjänst.

Vad gäller omställningen till en ny socialtjänstlag framförs att den förväntade kostnadsdrivande omställningen kommer ta längre tid än de år som riktade statsbidrag för ändamålet tillkommer. Här vill vi påminna den rödgröna majoriteten om att riktade statsbidrag som regel aldrig pågår längre än 3-4 år och att den fortsatta finansieringen av en ny socialtjänstlag får förväntas komma i form av generella statsbidrag.

Som framgår av förvaltningens tjänsteutlåtande behöver arbetet med att motivera familjer att ta emot insatser prioriteras. En senare placering av ett barn är både mer kostsamt för staden rent ekonomiskt såväl som omvälvande för barnet självt. Vi vill därför påminna den rödgröna majoriteten om att den så kallade Vällingbymodell visserligen var mer kostsam än ordinarie

arbetsätt, men gav utdelning i form av att nästan dubbel så många familjer tackade ja till socialtjänstens insatser. Liberalerna har sedan tidigare föreslagit att modellen ska återinföras i någon form och övergå till att vara ordinarie arbetsätt.

Vidare vill vi framhäva vikten av att fokusera på de barn som omhändertas och placeras av socialtjänsten. Omhändertagna barn är i riskzon för att dras in i kriminalitet innan, under och efter en placering och ökat fokus måste därför läggas på deras vård och stödinsatser. Detta gäller oavsett placeringsform - familjehem, HVB eller låst institution. Att dessa barn ges goda möjligheter att klara skolgången, samt får hälsokontroller och ett sammanhållet stöd även efter en placering är grunden i att förebygga framtida kriminalitet eller andra sociala problem. Liberalerna har sedan tidigare påpekat behovet av ett sammanhållet eftervårdsprogram för placerade barn. Vi kan inte nog understryka betydelsen av att dessa barn inte lämnas utan fortsatta insatser när samhället väl har gått in som vårdnadshavare.

Vi saknar helt skrivningar om hur arbetet med stöd till unga brottsutsatta och vittnen ska vidareutvecklas. Med en så stor andel unga gärningspersoner inblandade i grova våldsdåd det senaste året borde detta vara ett prioriterat område för staden. Framförallt vittnen spelar en viktig roll i rättsprocessen och om allt fler unga drar sig både för att anmäla och vittna får det i förlängningen stora konsekvenser för rättssamhället. Här har socialtjänsten en viktig roll att spela.

Den senaste tidens delvis negativa utveckling vad gäller tryggheten i staden visar med all tydlighet att den rödgröna majoritetens arbete med Fokus Järva är otillräckligt. I Skärholmen breder otryggheten ut sig bland invånarna och området har i närtid drabbats av flera skjutningar med dödlig utgång. Likaså har en våldsam konflikt mellan kriminella pågått i Hässelby-Vällingby, med flera allvarliga sprängningar och våldsbrott. Ett alltför ensidigt fokus på Järva riskerar att försumma övriga stadsdelar i behov av stadens resurser.

I rapporten Möjliggörare för kriminella nätverk undersöker Brottsförebyggande rådet (Brå) fenomenet möjliggörare och hur dessa hjälper kriminella nätverk. En möjliggörare är här en person som missbrukar sin anställning eller sitt uppdrag i kommunal, statlig eller privat sektor till förmån för kriminella nätverk. Som framgår av Brås rapport är just möjliggörarna en viktig del av de kriminella nätverkens verksamhet. Det kan handla om information som i sig inte är sekretessbelagd men som kan vara till stor nytta för gängen. Det kan även handla om information kring socialtjänstens arbete samt fusk vid offentlig upphandling eller personlig assistans som genererar stora ekonomiska vinster. Vi ser

vikten av att staden vässar sitt arbete i att förhindra och upptäcka möjliggörare, till exempel genom utbildningar för anställda i staden med syfte att öka kunskapen kring att upptäcka och förebygga den här typen av möjliggörare.

I Stockholm ska människor med funktionsnedsättningar kunna leva ett så gott och självständigt liv som möjligt. En stor del av detta är möjligheten att delta på daglig verksamhet och även rätten att själv välja utförare. Stockholms stad använder sig av ett LOV-system för att kunna erbjuda ett brett utbud av daglig verksamhet, som utförs i både kommunal och privat regi. Men när den rödgröna majoriteten tydligt aviserar att privata aktörer inte är önskvärda innebär det att både utbud och kvalitet riskerar att försämrats. De påstådda övervinster som det rödgröna styret anser görs av privata utförare inom daglig verksamhet lyser med sin frånvaro.

Sammantaget saknar vi viktiga initiativ och utvecklingsarbete från den rödgröna majoriteten. En mandatperiod måste handla om att vidareutveckla staden, inte endast förvalta. I övrigt hänvisar vi till Liberalernas budgetreservation 2024.

Yrkande

Andrea Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra följande:

I vårt Stockholm ska alla ha tryggheten och friheten att forma sina egna liv. Oavsett vilka vi är, var vi kommer ifrån, eller vad som har hänt på resan hit, ska vi själva kunna välja vår framtid. Moderaterna vill därför se ett effektivt, evidensbaserat och förebyggande arbete som stärker tryggheten för alla medborgare under olika skeden i livet.

Verksamheten bör drivas utifrån följande tre inriktningsmål:

- *En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla*
- *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt*
- *En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden*

Otryggheten och den systemhotande organiserade brottsligheten är en av vår tids stora ödesfrågor som bör utgöra en central prioritering i socialnämndens arbete. Att höja ambitionerna kring det förebyggande arbetet och implementera den kommande nya socialtjänstlagen är en av de viktigaste uppgifterna för socialnämnden och förvaltningen de kommande åren. Vi ser också stora utmaningar gällande likvärdigheten i vilket stöd som erbjuds den som behöver samhällets stöd i Stockholm beroende på vilken stadsdel personen bor i, här har socialnämnden en central roll att spela för att främja likvärdigheten.

Stockholmarnas förtroende för socialtjänsten är avgörande för insatsernas kvalitet och förmågan att arbeta långsiktigt och relationsskapande. De kommande åren bör socialtjänstens arbetsmiljö prioriteras och arbetet mot otillbörlig påverkan stärkas. Politiken ska ge professionen goda möjligheter att genomföra sitt arbete. När socialtjänsten kan träffa och möta människor och klienter finns möjligheterna att ge ett gott och kvalitativt stöd. Därför ser vi det också som prioriterat att digitala system utvecklas för att minska socialtjänstens administrativa börda och frigöra tid för det socialtjänsten gör bäst, nämligen att möta stockholmarna utifrån deras behov.

Vi beklagar att det saknas uttryckliga strategier för att minska behovet av att barn omhändertas och det nästan helt saknas konkreta formuleringar om eftervård av barn och unga som omhändertagits. Att följa och stödja de barn efter en placering är av särskild vikt för att undvika att barnet fortsatt far illa. Stadens arbete kring dessa barn och unga måste utvecklas. Ett gott förebyggande arbete börjar i hemmet och därför vill vi också se en pilotgrupp av skickliga socialsekreterare som kan arbeta i hemmiljö för att undvika ett omhändertagande av barnet samt stötta föräldrarna och den unga att hitta en ny väg. Därtill behövs hembesöksprogrammet också byggas ut med socialtjänsten och BVC till fler delar av staden samt inkludera flerbarnsföräldrar.

Skolsociala team har varit framgångsrika och bör fortsätta framgent. Vi ser ett behov av att utveckla arbetet till att inkludera fler skolor i Stockholm. Socialförvaltningens samverkan med utbildningsförvaltningen, stadsdelarna och fristående huvudmän, för såväl för-, grund- och gymnasieskola, bör också utvecklas för att även här kunna fånga upp elever och barn som riskerar att råka illa ut eller hamna i utanförskap. Arbetets fokus bör ligga på tidig upptäckt och tidigt stöd.

Det ekonomiska läget påverkar särskilt de i Stockholm som har små marginaler och behovet av en socialtjänst som kan möta och de stockholmarna som är i behov av samhällets stöd blir därför särskilt viktigt. Insatserna för att motverka hemlöshet och att arbeta vräkningsförebyggande behöver således betonas, särskilt bland barnfamiljer och äldre. Framgent bör också både behovet och utbudet av stödboenden utredas i syfte att kunna upprätthålla tak-över-huvudet-garantin. Det finns också flera målgrupper som lever i osäkra boendeförhållanden som Moderaterna anser bör mötas av bättre insatser. Det rör sig bland annat om hemlösa med allvarlig psykisk ohälsa samt offer för trafficking och prostitution.

Det finns forskning som belägger sambandet mellan ökad förekomst av våld i nära relationer samt grövre våld i samband med

ekonomiska nedgångar. Socialnämndens arbete mot våld i nära relationer ska utvecklas och det är viktigt prioriterat att utvärdera den skolgång som erbjuds medföljande barn på skyddat boende. Samverkan mellan staden och grannkommuner för att snabbt erbjuda skolplatser under den tid barn befinner sig på skyddat boende behöver också utvecklas. Staden bör samverka i större utsträckning med ideella aktörer för att erbjuda våldsutsatta snabb placering.

Yrkande

Henrik Falk (C) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. att uppdra åt förvaltningen att återkomma med ett förslag till inriktning utifrån Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige, samt
3. att därutöver anföra följande:

Centerpartiets vision för Stockholm är en grön, modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och företagare.

Stockholm har stora utmaningar. Utanförskapet på vissa platser är stort, kriminaliteten växer och Stockholm och Sverige befinner sig i en eskalerande våldsspiral orsakad av kriminella nätverk. Gängen måste bort från Stockholms gator. Det är svårt att hitta bostad, det är brist på både förskollärare och förskoleplatser och vi kämpar med att hinna bygga skolor i den takt vi behöver. Stockholms skolor är dessutom hårt pressade av en stram ekonomi vilket fått stora konsekvenser. Planbristen försvårar för barn och ungdomar att idrotta och få en meningsfull fritid. Dessa utmaningar ser vi även lokalt. Stockholm utgörs av lokalsamhällen. Vi måste värna dessa och skapa stadsdelar med egna identiteter, levande centrum och kvarter.

Det är oacceptabelt att kriminella gäng sprider otrygghet i samhället. Gängen rekryterar allt längre ner i åldrarna och det har också blivit vanligare att tjejer/kvinnor dras in i grov organiserad brottslighet. Studier visar att kvinnors inblandning i den organiserade brottsligheten ofta förbises av polis, socialtjänst, sjukvård och andra viktiga samhällsaktörer. Med en allt mer växande andel kvinnor i grov kriminalitet ökar behovet av en avhoppbarverksamhet specifikt riktad till kvinnor utifrån deras behov och särskilda utsatthet. Göteborgs stad satsar nu stort på att öka kunskapen om tjejer och kvinnor i gängmiljöer och tar inspiration från Londonpolisens metoder. Där arbetar man aktivt med att fånga upp tjejerna i gängen med hjälp av koordinatörer. Det är hög tid att även Stockholms stad växlar upp arbetet med att identifiera och hjälpa de kvinnor som dras in i gängens klor och får sina liv

söntrade. Centerpartiet tycker att det är djupt olyckligt att vänsterstyret avfärdar vårt förslag om ett avhopparprogram med särskild inriktning för kvinnor.

För att bygga trygga lokalsamhällen krävs ett gemensamt krafttag. Att bara satsa på hårdare tag stoppar inte fler från att söka sig till gängen. Det behövs en bra skola som erbjuder goda framtidsförutsättningar och ett stimulerande föreningsliv som kan erbjuda en meningsfull fritid och fånga upp ungdomar som riskerar att hamna på glid. Vi tror att en nyckel till framgång är ett gott samarbete mellan alla delar i samhället, myndigheter och civilsamhället. Det behövs poliser och ordningsvakter men också nattvandrande föräldrar och ett engagerat föreningsliv. Centerpartiet vill att alla stadsdelsnämnder upprättar IOP-avtal med föreningslivet där föreningarna får ekonomisk ersättning mot att nattvandra. Detta i syfte att skapa mer trygghet i staden.

Att skolor nu måste dra ner på kuratoriskt stöd, extraresurser och små särskilda undervisningsgrupper bådär inte gott för framtiden. Vi vill att staden skyndsamt återinför de allvarsamtal som Centerpartiet tillsammans med Alliansen införde under föregående mandatperiod vars syfte var att tidigt fånga upp barn och unga som är på väg att hamna snett. Under allvarsamtalen fick barnet och dennes vårdnadshavare träffa en socialsekreterare och en uniformerad polis för att prata om situationen och vad konsekvenser blir om man fortsätter att begå brott. Det socialdemokratiska vänsterstyrets slopande av allvarsamtalen tagit bort en viktig förebyggande åtgärd för fortsatt kriminalitet. Det är mycket beklagligt. Vi vill också ha fler skolsociala team och socialsekreterare på skolorna vid behov. Samverkan med regionen och främst med BUP måste stärkas. Vi vet att många som döms för grova brott har psykisk ohälsa eller en neuropsykiatrisk problematik. Därför är det av yttersta vikt att olika samhällsinstanser samarbetar för att barn och unga ska kunna få snabb och adekvat behandling för att inte hamna i våldssituationer, kriminalitet eller drogmissbruk. Det behövs tidiga stödinsatser till barn och familjer i riskzon.

Våld i nära relationer kan se olika ut men oftast drabbar det kvinnor. I snitt dödas en kvinna av en man var tredje vecka i Sverige. Det är skrämmande siffror och våld i nära relationer är ett akut, brett samhällsproblem. Bostadsbristen är ett akut problem i Stockholm och kommunen har begränsade möjligheter att bevilja förtur i bostadskön till alla våldsutsatta kvinnor. Vi vet att bristen på boendialternativ gör att våldsutsatta väljer att stanna kvar i destruktiva relationer av rädsla för att bli hemlösa, detta gäller kanske särskilt kvinnor som har barn. Vi ser därför mycket positivt på att socialnämnden ska ta fram och implementera ett Bryt-upp-program för ett sömlöst, sammanhållet och personcentrerat stöd

där boendefrågan är central. Samtidigt som statliga statliga lagar och regler har en gräns för hur stor andel av lediga bostäder som kan förmedlas som förtur och där har Stockholm redan slagit i taket. Centerpartiet vill att staden skyndsamt, genom markanvisningar, ger privata aktörer möjlighet att bygga bostäder som är öronmärkta för kvinnor som flytt en våldsam relation, så kallade Kvinnofridshus. Det skulle vara ett viktigt komplement, som gör skillnad på riktigt, till de annars bra planerna som finns i budgetförslaget.

Det är också oerhört viktigt att säkerställa att alla stadsdelsnämnder använder sig av de centrala verksamheter som staden efter som skydd för våldsutsatta kvinnor. Det har tidigare i år uppmärksammats att t ex Skärholmens stadsdelsnämnd inte använder sig av Stockholms stads bostadssociala resurs som erbjuder boendeformer med stöd till exempelvis personer med erfarenhet av relationsvåld. Det är av största vikt att säkerställa att stödet en person kan få inte beror på var i staden man bor.

I Centerpartiet tror på alla människors förmåga att själva forma sin egen framtid. Det viktigaste är inte varifrån du kommer, utan var du är på väg. Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för ett Stockholm som håller ihop. I övrigt hänvisar vi till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige för vilka prioriteringar som bör ligga till grund för planeringen för perioden 2025-2027.

Yrkande

Emelie Wassermann (SD) yrkade

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till socialnämnden med ett underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2024, samt
3. att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget för 2024 redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra detta ska kontoret återkomma till nämnden med ett omarbetat underlag för budget.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Jan Jönsson (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Andrea Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Emelie Wassermann (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett särskilt uttalande:

Sverige och Stockholm stad står inför stora utmaningar. Kriminaliteten kryper allt lägre ner i åldrarna och den psykiska ohälsan bland unga beskrivs ofta som en epidemi. Samtidigt är det viktigt att extra insatser på dessa områden inte trycker undan insatser på andra områden. Ny lagstiftning gällande kommuners utökade roll i det brottsförebyggande arbetet ställer också nya krav på stadens sociala insatser.

I underlaget för budgeten konstateras att arbetet mot välfärdsbrottslighet och organiserad brottslighet som riktas mot stadens välfärdssystem måste stärkas. Kristdemokraterna tycker därför att det är beklagligt att vänstermajoriteten i stället valt att aktivt minska antalet FUT-handläggare. Det rimmar synnerligen illa med den verklighet som förvaltningens tjänstemän beskriver. I Kristdemokraternas budgetförslag vill vi återställa de 10,5 mnkr som vänsterstyret dragit ner på FUT-handläggare. Därtill vill vi satsa ytterligare 2 mnkr för att intensifiera mot välfärdsbrottslighet. Det är nödvändigt för att få bukt med den växande brottsligheten på detta område.

Kristdemokraterna ställer sig även skeptisk kravet på att miljömärkta och ekologiska varor ska väljas i så stor utsträckning som möjligt. Vi hade hellre sätt att det fanns en målsättning att välja svenskproducerade livsmedel. Det hade stärkt svensk livsmedelberedskap och därmed verksamhetens resiliens. Något som är extra viktigt i ljuset av Rysslands anfällsrig i Ukraina och en i övrigt orolig omvärld.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/251-1 Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för Socialnämnden

- SOF 2024/251-1.1 Bilaga 1 - Blankettset 2025-2027
Socialnämnden
- SOF 2024/251-1.2 Bilaga 2 - Lokalförsörjningsplan 2024
Socialnämnden
- SOF 2024/251-1.3 Bilaga 3 - Lagar som träder i kraft under
planperioden
- SOF 2024/251-1.4 Bilaga 5 - Klimatinvesteringar 2025-2027
Socialnämnden

§ 16**Inriktning av medel för lokala utvecklingsprojekt och studieresor 2025 (MUL) samt redovisning av lokala utvecklingsprojekt genomförda under 2023 (LUM)**

SOF 2024/238

Beslut

1. Socialnämnden godkänner redovisning av lokala utvecklingsprojekt 2023.
2. Socialnämnden godkänner förslag till inriktning av medel för lokala utvecklingsprojekt och studieresor 2025.
3. Ärendet delges samtliga stadsdelsnämnder.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningens arbete med forskning och utveckling ska bidra till utveckling av socialtjänsten och till bättre resultat för brukarna. Medel för forskning och utveckling inom socialtjänstens verksamhetsområde avsätts i förvaltningens budget utifrån erforderliga beslut. Förvaltningens medel för forskning och utveckling kan användas till satsningar på både stadsövergripande och lokal nivå. Lokala utvecklingsmedel har beviljats till tio projekt under 2023 varav sju har genomfört sitt sista projektår och därmed slutredovisas. Beskrivning av de avslutade projekten redovisas i ärendet och projektens slutrapporter återfinns i bilagor. I ärendet föreslås även inriktning för lokala utvecklingsmedel och studieresor 2025. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner 2023 års redovisning av lokala utvecklingsmedel samt inriktningen för 2025 års medel.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Jan Jönsson (L), Andrea Hedin m.fl. (M) och Henrik Falk (C) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Emelie Wassermann (SD) yrkade

1. att socialnämnden godkänner redovisning av lokala utvecklingsprojekt 2023,
2. att socialnämnden godkänner Sverigedemokraternas förslag till inriktning av medel för lokala utvecklingsprojekt och studieresor 2025, samt
3. att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att inriktningen för lokala utvecklingsmedel behöver fokusera på att pröva och utvärdera befintliga arbetssätt och metoder för att bryta den grova

gängkriminaliteten på kort och lång sikt. Vi föreslår därför följande förändringar.

Huvudkriteriet:

Projektet avser att prova nya arbetssätt, metod eller modell som inte tidigare provats för aktuell målgrupp inom socialtjänsten i Stockholms stad.

Ändras till:

Projektet avser att utvärdera befintliga, eller prova nya, arbetssätt, metoder eller modeller mot målgruppen unga och anhöriga som är i eller berörs av gängkriminalitet.

Huvudkriteriet:

Projektet ska bidra till utveckling och strategiskt värde för staden socialtjänst.

Ändras till:

Projektet ska bidra till utveckling och strategiskt värde för att motverka gängkriminalitet.

De prioriterade områdena ändras till:

- *Projekt som implementerar och utvärderar nya evidensbaserade metoder eller arbetssätt.*
- *Utvärdering av befintliga förebyggande och trygghetsskapande insatser.*

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Emelie Wassermann (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/238-1 Tjänsteutlåtande - Inriktning av medel för lokala utvecklingsprojekt och studieresor (MUL) 2025 samt redovisning av lokala utvecklingsprojekt (LUM) genomförda under 2023
- SOF 2024/238-1.1 Bilaga 1 - Redovisning LUM 2023 VAVV Farsta stadsdelsförvaltning
- SOF 2024/238-1.2 Bilaga 2 - Redovisning LUM 2023 Studiecirkelar i bostadssökning Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

- SOF 2024/238-1.3 Bilaga 3 - Redovisning LUM år 2023
Civilsamhället som resurs i Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning
- SOF 2024/238-1.4 Bilaga 4 - Redovisning LUM år 2023
Ungdomen och nätverket Järva stadsdelsförvaltning
- SOF 2024/238-1.5 Bilaga 5 - Redovisning LUM 2023 Ingen
ska lämnas utanför Skarpnäck stadsdelsförvaltning
- SOF 2024/238-1.6 Bilaga 6 - Redovisning LUM 2023 Agera
tillsammans föräldrar Järva stadsdelsförvaltning
- SOF 2024/238-1.7 Bilaga 7 - Redovisning av LUM 2023
Alla barn i centrum 0-2 år Socialförvaltningen

§ 17**Skrivelse angående motverka folkbokföringsbrott**

Svar på skrivelse från Moderaterna

SOF 2024/147

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning av ärendet

Andréa Hedin m.fl. (M) har i en skrivelse till socialnämnden framfört ett antal frågor rörande felaktig folkbokföring.

I ärendet redogör förvaltningen för vilka åtgärder som vidtas i staden centralt och på stadsdelsnämnderna för att säkerställa att alla stadsdelsförvaltningar systematiskt efterlever lagkravet och rapporterar till Skatteverket när felaktighet uppdagas.

Förvaltningen belyser både potentiella fördelar och utmaningar med att inrätta en central instans för att anmäla misstänkta bidragsbrott, och vikten av att noga överväga dessa när man utformar och implementerar ett sådant system

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/147-3 Tjänsteutlåtande - Skrivelse angående motverka folkbokföringsbrott
- SOF 2024/147-1 Skrivelse angående motverka folkbokföringsbrott

§ 18**Skrivelse angående IOP-samarbeten dag- och nattverksamhet för EU- och tredjelands-medborgare**

Svar på skrivelse från Sverigedemokraterna

SOF 2024/148

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning av ärendet

Gabriel Kroon (SD) ställer i en skrivelse till socialnämnden frågor om kostnaderna för socialnämndens idéburna offentliga partnerskap (IOP) för insatser till utsatta EU- och tredjelandsmedborgare. Frågorna gäller specifikt vad de totala kostnaderna för partnerskapet uppgick till för år 2023, uppdelat på dag- och nattverksamhet, samt vad de prognosticerade kostnaderna för år 2024 uppgår till.

För år 2023 uppgick socialnämndens kostnader för partnerskapet till 22,8 miljoner kronor varav 5,1 miljoner kronor avsåg lokalkostnader. Resterande 17,7 miljoner kronor avsåg ersättningar till de idéburna organisationerna som ingår i partnerskapet, varav 9 miljoner kronor för dagverksamhet och 8,7 miljoner kronor för nattverksamhet.

För år 2024 uppgår de prognosticerade kostnaderna för partnerskapet till 21,5 miljoner kronor varav 5,5 miljoner kronor avser lokalkostnader. Resterande 16 miljoner kronor avser ersättningar till de idéburna organisationerna i partnerskapet, varav 9 miljoner kronor för dagverksamhet och 7 miljoner kronor för nattverksamhet.

Socialnämndens kostnader för nattverksamhet har minskat mellan år 2023 och 2024, detta på grund av att ett av natthärbärgena kommer att stänga ner den 30 april 2024. I och med detta minskar det totala antalet nattplatser i partnerskapet från 116 till 82. Lokalkostnaderna beräknas att fortsätta minska till 4,8 miljoner 2025 och 4,5 miljoner 2026.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/148-3 Tjänsteutlåtande - Skrivelse angående IOP-samarbeten dag- och nattverksamhet för EU- och tredjelandsmedborgare
- SOF 2024/148-1 Skrivelse angående IOP-samarbeten dag- och nattverksamhet för EU- och tredjelandsmedborgare

§ 19**Delegation enligt LVM samt förordnande enligt LVU och lagen om placering av barn i skyddat boende**

SOF 2024/309

Beslut

1. Socialnämnden delegerar till nedan nämnda tjänstepersoner vid Socialjouren att begära polishandräckning enligt LVM 45 § 1 och 2 st. inom nämndens eget ansvarsområde.
2. Socialnämnden förordnar nedan nämnda tjänstepersoner vid Socialjouren att begära polishandräckning enligt LVU § 43 1 st. 2 p inom nämndens eget ansvarsområde.
3. Socialnämnden förordnar till nedan nämnda tjänstepersoner vid Socialjouren att begära biträde av polismyndigheten för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats enligt 8 kap. 7 § lagen om placering av barn i skyddat boende inom nämndens eget ansvarsområde.
4. Socialnämnden begär att respektive stadsdelsnämnd fattar motsvarande beslut.

| | |
|---|--|
| Abdelaziz Abdelsaid, Ann Dahlgren, Anna Lago-Lengquist, Anna-Stina Wilhelmsson, Anne-Catrine Jonsson, Antonio Bracamonte, Daniel Colegate, Elin Orvik, Emma Nikolaou, Eva Thomasson, Felicia Narvaez Adolfsson, Feryal Lövström, Frida Allertz, Johanna Kumblad, Julia Falk Nordberg, Johanna Nilsson, Katrinn Pettersson, Lena Svärd, Liliana Pellegrino, Linda Backe, Lis-Marie Boija, | Malin Karlsson, Maria Rangdag, Maria Sjölin, Marimba Roney, Maya Heckscher, Millicent Reyes, Mohamud Abdi Osman, Nicolina Wallmark, Philip Lindholm, Sanna Eriksson, Sandra Qvist, Susanne Bohlin, Therese Nilsson, Therese Travis, Ulrika Gresnes, Veronica Larsson, Veronica Blomqvist, Victoria Scherman, Ylva Engelbrektsson, Ylva Westerdahl |
|---|--|

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden svarar för stadens jourverksamhet inom individ- och familjeomsorg. Den nämnd som svarar för denna verksamhet fattar ett särskilt beslut om vilka tjänstemän som ska ha rätt att begära polishandräckning enligt LVM, LVU och lag om placering av barn i skyddat boende. Detta beslut överlämnas sedan till stadsdelsnämnderna som fattar motsvarande beslut.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/309-1 Tjänsteutlåtande - Delegation enligt LVM samt förordnande enligt LVU och lagen om placering av barn i skyddat boende

§ 20**Anmälningar för kännedom****Beslut**

Nämnden lägger anmälningarna till handlingarna.

Anmälda handlingar

- § 7 SHIS styrelse sammanträde 2024-02-28 - Årsredovisning för 2023
- Utredning om bevarande och gallring av information inom it-området - Remissversion 2.0
- Kontorsutlåtande - Utredning om bevarande och gallring av information inom it-området
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-03-25 § 13 Stockholms stads trygghetsprogram 2024-2027 (1/2)

§ 21
Anmälan av protokoll och samverkan
SOF 2023/631

Beslut

Nämnden lägger anmälan av protokoll och samverkan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- SOF 2023/631-16 Protokoll från tillståndskottet 2024-03-13
- SOF 2023/631-17 Protokoll från individutskottet 2024-03-19
- SOF 2023/631-18 Organisations- och föreningsutskottets protokoll 2024-03-19
- SOF 2023/631-21 Protokoll från tillståndskottet 2024-04-10
- SOF 2023/631-22 Protokoll från funktionshinderrådet 2024-04-18
- SOF 2023/631-23 Protokoll från förvaltningsgruppen 2024-04-17

§ 22
Anmälan av delegationsbeslut
SOF 2023/634

Inga delegationsbeslut anmäldes till detta sammanträde.

§ 23**Övrigt**

Socialnämnden hade inga övriga frågor.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

| Namn | Datum |
|--------------------------------|------------|
| Jan Oskar,Jönsson | 2024-04-24 |
| Carl Magnus,Hillborg | 2024-04-24 |
| Johan Alexander Emanuel,Ojanne | 2024-04-24 |